

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring - Forslag til gjennomføring av EUs nye regler om universell utforming av IKT

Høringens saksnummer: 19/3321

Høring: Høring - Forslag til gjennomføring av EUs nye regler om universell utforming av IKT

Levert: 09.09.2019 16:51

Svartype:

Gruppering av høringsinstanser: Bruker- og interesseorganisasjoner

Avsender: Norges Døveforbund

Kontaktperson: Elisabeth Frantzen Holte

Kontakt e-post: elisabeth@doveforbundet.no

Hørings svar – Forslag til gjennomføring av EU-regelverk med nye krav til Universell Utforming av nettsteder og mobilapplikasjoner i norsk rett.

- Alle tekniske plattformer må tekstes og ha en tegnspråklig video.
- NRK må være spydspiss og sørge for at automatisk talegjenkjenning kommer på plass
- Norges Døveforbund ønsker at begrepet «teknisk og praktisk mulig» i den nye kringkastingsforskriften defineres, men helst fjernes. Denne unntaksbestemmelsen gir kanalene en mulighet til å la være å tekste, siden det i dag ikke er presisert hva som regnes som teknisk og praktisk mulig. Dette mener vi er uheldig. Myndighetene som gir konsesjon til TV sendinger må tenke proaktivt og sette press bak konsesjonsgivning. Det vil stimulere de kommersielle kringkasterne til å finne løsninger.
- Utvide tegnspråkkanalen og tegnspråksendinger
- Utforme konsesjonene til å stimulere kommersielle kringkasterne til å tekste alt.
- Debatt og andre sendinger tilknyttet valg må være tegnspråktolket og tekstet. Dette gjelder både på TV, nett-tv og sosiale medier.
- Teksting og tegnspråklige videoer på TV, nett-tv og informasjon fra alle aktører på sosiale medier.

Norges Døveforbund stiller seg positive til at EUs direktiv om tilgjengelighet av offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner skal gjennomføres i

norsk lov.

Dette kan medføre sanksjoner og bøteleggelse ved manglende informasjon og tilgjengelighet til de sektorene som ikke oppfyller kravene til universell utforming.

Dette er også i tråd med anbefalingene fra FN komiteen, for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, i etterkant fra høringen av Norge i Sveits. Vi referer til følgende rapport:

CRPD (convention on the rights of persons with disabilities) FN konvensjonen, artikkel 5, 9 , 19 og 21 som gir gode holdepunkter for å hevde at norske myndigheter har en plikt til å sikre generell og egnet tilgjengelighet. Dette bør omfatte, ved siden av dagens krav til universell utforming, også gjelde tegnspråk og tekst.

F.eks. artikkel 21 forplikter Norge seg til:

«å oppfordre private virksomheter som yter tjenester til allmennheten, herunder via Internett, om å gi informasjon og yte tjenester i formater som er tilgjengelige og brukbare for mennesker med nedsatt funksjonsevne» og «å oppmuntre mediene, herunder leverandører av informasjon via Internett, til å gjøre sine tjenester tilgjengelige for mennesker med nedsatt funksjonsevne» og «å anerkjenne og fremme bruken av tegnspråk.»

Det er viktig at all informasjon skal kunne bli gitt på sitt førstespråk, sitt morsmål. For vår gruppe så gjelder dette Norsk Tegnspråk.

Dette vil komme til gode for landets 5.000 døve og 25.000 tegnspråkbrukere og de 900.000 nordmenn som hører dårlig. Disse har naturlig nok nytte av å få informasjonen på tegnspråk og tekst. Men i tillegg så har den normalhørende majoriteten nytte av å ha tekst på grunn av dialekt-varianter, støy og andre ting som gjør at det kan være vanskelig å oppfatte det som blir sagt. Innvandrere har også lettere å forstå det som blir sagt når det er teksten. Angående film på internett så viser undersøkelse at 80% ser på film uten lyd på. Vi tør derfor å påstå at de to punktene er noe som hele samfunnet har nytte av.

Det er en menneskerett å få delta i samfunnet og et inkluderende samfunn uten hindringer og upraktiske løsninger, der alle kan delta på lik linje, uavhengig av sin funksjonsevne.

Norges Døveforbund stiller seg bak anbefalingen om at nye EU's direktiv skal gjelde for **alle** virksomheter, både offentlige og private, som har 50 eller færre ansatte.

Dette begrunnes i at det er mange virksomheter som bare har noen få ansatte, men som allikevel driver med et bredt tilbud.

De som er nettutviklere til en hjemmeside og IKT løsninger, kan ofte være små virksomheter som har noen få ansatte, men som allikevel kan vinne en

anbudsrunde, nettopp fordi løsningene kan være billige, enkle og brukervennlige.

Hvis forslaget skal være at dette direktivet bare skal gjelde for virksomheter som har flere enn 50 ansatte, så har man ikke muligheten til å bøtelegge f.eks. til en **ikke** universell utformet intranett og ekstranett.

Det er alvorlig når det snakkes om at nasjonalt så har vi mange døve arbeidstakere som er inkludert i ordinært arbeid. Disse frarøves i å bli inkludert på sin arbeidsplass pga. mye av informasjonen blir lagt ut i sitt intranett. Der blir det hverken teksten eller tegnspråklig infovideo.

Det er ikke alltid en tekst kan bli forstått godt nok, kontra det å få informasjonen på sitt førstespråk - morsmål, som da er tegnspråk.

Krav til universell utforming av forhåndsinnspilt multimedieinnhold.

Alt av forhåndsinnspilte medier, må inneholde tegnspråklige video og tekst.

Det å forstå hva som blir formidlet i media, er en grunnleggende menneskerett.

I høyere utdanning så møter vi store utfordringer. Det blir lagt ut videoer med studiemateriell som blir utilgjengelig når du er döv. Videoene blir hverken teksten eller tegnspråktolket.

Det er et alvorlig problem.

Her kan vi også trekke inn teksting på kino. Her må det et krav til at alle filmer må bli tekstet. Herunder også norske kinofilmer som mottar statsstøtte. Når en tekst eller film dubbles, så må det også tekstes. Mange døve / hørselshemmede barn som ikke kan benytte seg av det store kino tilbudet, nettopp pga. manglende teksting.

Krav om en tilgjengelighetserklæring og tilbakemeldingsfunksjon slik at brukerne skal ha mulighet til å gi tilbakemeldinger om nettstedet og mobilapplikasjonen når det gjelder feil og brudd på kravene:

Her er det grunnleggende viktig at hele Norges befolkning, deriblant døve og hørselshemmede, også har en mulighet til å sende en tilbakemelding på nettsidens innhold og dens universelle utforming.

Her gjelder det alle offentlige instanser og private aktører. Som f.eks. NAV, Politi, Bank, Regjeringen/Stortinget, kollektivtrafikken.

Det å kunne ha en tilbakemeldingsknapp, slik at den tegnspråklige kan få gitt sin stemme ved å gi en tilbakemelding på tjenesten på den aktuelle nettsiden eller mobil, er av ytterste viktighet.

Krav til universell utforming av nye intranett og ekstranett:

Departementet ønsker å få flere tegnspråksendinger og øke tekstinger til å gjelde døgnet rundt. Det er et skritt i riktig retning å gjøre sine programmer tilgjengelige med tegnspråktolkning.

Vi er ikke glade for at Kringkastingloven ikke blir tatt inn som en del av universell utforming. Som åpner for teksting av direktesendte TV-programmer utvides til å gjelde hele døgnet, ikke bare mellom kl.18-23.00. Vi mener at ordlyden «dersom det er teknisk og praktisk mulig» i § 2 – 19 i Lov om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester skal tas bort, fordi både NRK og TV2 har i sine sendinger vist at det er teknisk og praktisk mulig. Vi frykter at dette brukes som en unnskyldning for å ikke tekste selv om det er teknisk og praksis mulig.

Vi savner en lov eller forskrift som pålegger mediebedrifter (aviser) at formidling av video på internett (både på mediebedrifters nettsider og på deres kanaler på sosiale medier) **skal** tekstes og ha en tegnspråklig video. Vi ser at de største avisene i stadig større grad vrir sine nyheter mot levende bilder uten at det legges norsk tekst.

En rekke land som Norge liker å sammenligne seg med har tekst døgnet rundt deriblant England og USA. Disse landene bruker talegjenkjenningsteknologi. Det er noe som vi mener er på tide å innføre i Norge. Vi er kjent med at kunstig intelligent teknologi har løst dialekt-problemet som hittil har stoppet Norge fra å bruke talegjenkjenning i mange år. NRK må være i front og tilføres midler til å etablere talegjenkjenningsteknologi i Norge. Når teknologien er etablert trenger man ikke å forholde seg til retningslinjene på 5 % seerandel og «teknisk og praktisk mulig»

Vi vil vektlegge betydningen den samfunnsviktige journalistikken har for borgerne når det gjelder opplysning og muligheten til å delta i diskusjoner og beslutninger i et demokratisk samfunn. Dette er slått fast i Grunnlovens § 100, 6 – der det heter: «*Legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale.*»

En av gruppene som kommer dårligst ut i dagens mediasamfunn er døve og hørselshemmede, til tross for at dagens teknologi åpner alle muligheter for å inkludere gruppen i den formidlingen som skjer gjennom fjernsyn og internett.

Staten har alle muligheter til å fremme en felles, åpen og opplyst offentlig samtale der alle borgerne - også døve og hørselshemmede - kan bruke et mangfold av uavhengige nyhets- og aktualitetsmedier. Det er ingen rimelig grunn til at døve og hørselshemmede fortsatt skal holdes utenfor begivenheter som har samfunnsmessig betydning. Norges Døveforbund krever en satsing på at de borgerne som i dag får minst utbytte av media kan få et bedre tilbud, slik at vi kan nærme oss samme tilgang til nett og tv formidlingen som alle andre grupper tar som en selvfølge. Muligheten til å nå målet om et universelt samfunn innenfor mediasamfunnet har aldri vært bedre. Det er på tide å gjøre ord til handling.

Vi håper at" Forslag til endringer i lov om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester med tilhørende forskrifter" er med på å gjøre ord til

handling.

Vi imøteser gjerne et møte med departementet for å drøfte videre.

-

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.